

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

WOONLOCATIE CHRISTINASTRAAT MIDDELRODE

Opdrachtgever:	Ruimte voor ruimte CV
Projectnr:	RVR002
Datum:	5 augustus 2022

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

WOONLOCATIE CHRISTINASTRAAT MIDDELRODE

Opdrachtgever: Ruimte voor ruimte CV
Projectnr: RVR002
Rapportnr: 20220805-RVR002-RAP-FF-3.0
Status: Definitief
Datum: 5 augustus 2022

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2021 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
NH

Verificatie:
RJA

Validatie:
SR

kragten

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	6
1.1	Aanleiding.....	6
1.2	Doelstelling.....	6
1.3	Leeswijzer.....	6
2	PROJECTGEGEVENS.....	7
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	7
2.2	Voorgenomen plan.....	10
3	BESCHERMDE SOORTEN.....	13
3.1	Inventarisatie.....	13
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	13
3.1.2	Veldbezoek.....	14
3.2	Interpretatie.....	15
3.2.1	Flora.....	15
3.2.2	Vogels.....	15
3.2.2.1	Vogels – jaarrond beschermde nesten.....	15
3.2.2.2	Vogels – Omgevingsscansoorten.....	16
3.2.2.3	Vogels – algemeen voorkomende broedvogelsoorten.....	17
3.2.3	Vleermuizen.....	17
3.2.4	Grondgebonden zoogdieren.....	18
3.2.4.1	Haasachtigen, egel, mol en vos.....	18
3.2.4.2	Ware muizen, woelmuizen, spitsmuizen en slaapmuizen.....	18
3.2.4.3	Knaagdieren.....	19
3.2.4.4	Marterachtigen.....	19
3.2.4.5	Overige zoogdieren.....	20
3.2.5	Amfibieën.....	21
3.2.6	Reptielen.....	21
3.2.7	Vissen.....	21
3.2.8	Overige ongewervelden.....	22
4	BESCHERMDE GEBIEDEN.....	23
4.1	Natura 2000-gebieden.....	23
4.2	Provinciale gebiedsbescherming.....	23
4.3	Houtopstanden.....	24
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN.....	25
5.1	Beschermde soorten.....	25
5.1.1	Vogels.....	25
5.1.2	Vleermuizen.....	26
5.1.3	Grondgebonden zoogdieren.....	26
5.1.3.1	Das.....	26
5.1.3.2	Steenmarter.....	26
5.1.3.3	Kleine marterachtigen.....	27
5.1.3.4	Egel, haasachtigen en algemeen voorkomende muizensoorten.....	27
5.1.4	Amfibieën.....	27
5.2	Beschermde gebieden.....	28
5.2.1	Natura 2000-gebieden.....	28
5.2.2	Provinciale gebiedsbescherming.....	28
5.2.3	Houtopstanden.....	28

6	CONCLUSIES	29
6.1	Beschermde soorten	29
6.1.1	Huismus – aanvullend onderzoek.....	29
6.1.2	Steenuil	29
6.1.2.1	Steenuil Zandstraat 37 – aanvullend onderzoek Christinastraat.....	29
6.1.2.2	Steenuil Christinastraat – mitigatie en compensatie	29
6.1.3	Omgevingsscansoorten en algemene broedvogels – rekening houden met het broedseizoen.....	29
6.1.4	Vleermuizen – aanvullend onderzoek verblijfplaatsen en rekening houden met verlichting.....	30
6.1.5	Das – voor locatie Christinastraat compensatie- en mitigatieplan opstellen en ontheffingsaanvraag.....	30
6.1.6	Steenmarter – vervolgonderzoek	30
6.1.7	Kleine marterachtigen – vervolgonderzoek.....	30
6.1.8	Algemeen voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten – rekening houden met de zorgplicht	30
6.2	Beschermde gebieden	31
6.2.1	Natura 2000-gebieden – stikstofdepositieonderzoek.....	31
6.2.2	Provinciale gebiedsbescherming – negatieve effecten uitgesloten	31
6.2.3	Houtopstanden – negatieve effecten uitgesloten	31
6.3	Conclusies samengevat.....	32
7	GERAADPLEEGDE LITERATUUR	33

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B1.1.2	Bescherming natuurgebieden
B1.1.3	Bescherming houtopstanden
B1.2	Provinciale gebiedsbescherming
B2	JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

TABELLEN

Tabel 1	Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van ongeveer 1,5 kilometer van het onderzoeksgebied in de NDFF (2016 – 2021).....	13
Tabel 2.	Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot het onderzoeksgebied.....	23
Tabel 3.	Samenvattende tabel flora en fauna onderzoeken.....	32

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1.	Onderzoeksgebied (rode kader). Bron PDOK-viewer	7
Afbeelding 2.	Zuidkant van onderzoeksgebied t.h.v. Diepven.....	8
Afbeelding 3.	Houtsingel midden in het onderzoeksgebied.....	8
Afbeelding 4.	Boschage aan de westkant van het onderzoeksgebied.....	8
Afbeelding 5.	Ruigestrook aan de westkant onderzoeksgebied.....	8
Afbeelding 6.	Zuidgrens onderzoeksgebied, met aan de rand (links) kastanjeboom met steenuilnestkast.....	8
Afbeelding 7.	Paardenweide en stallen westelijk van het onderzoeksgebied.....	8
Afbeelding 8.	Impressie tussen stallen Zandstraat 37.....	9
Afbeelding 9.	Binnenzijde van de westelijke stal.....	9
Afbeelding 10.	Paardenstap molen Zandstraat 37.....	9
Afbeelding 11.	Woonhuis aan de Zandstraat 37.....	9
Afbeelding 12.	Houtsingel aan de oostkant onderzoeksgebied t.h.v Zandstraat 37	9
Afbeelding 13.	Weiland met paarden aan de Zandstraat 37.....	9
Afbeelding 14.	Locaties van waaruit de foto's zijn genomen binnen onderzoeksgebied.....	10

Afbeelding 15. Concept ontwerp woonlocatie Christinastraat.....	11
Afbeelding 16. Verbeelding Zandstraat 37.....	12
Afbeelding 17. Waarnemingen van steenuil binnen een deel het onderzoeksgebied. Bron Sweco, 2021.....	15
Afbeelding 18. Nestkast steenuil binnen het onderzoeksgebied.	16
Afbeelding 19. Geschikte gebouwen voor gebouwbewonende vleermuizen.....	17
Afbeelding 20. Waarnemingen van das binnen een deel het onderzoeksgebied (rode lijn). Bron Sweco, 2021.....	19
Afbeelding 21. Ligging van het onderzoeksgebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).....	23
Afbeelding 22. Ligging van het onderzoeksgebied (rood omljnd), ten opzichte van het NNB (Bron: Provincie Noord-Brabant, Kaartbank Viewer).....	24

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een woonlocatie met een divers programma van ongeveer 110-120 woningen, aangrenzend aan de kern Middelrode. Daarnaast betreft dit initiatief de herinrichting van het agrarisch bedrijf aan de Zandstraat 37, met de daarbij behorende planologische aanpassingen.

Als onderdeel van deze ingreep is onderzoek uitgevoerd naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna en is een eerste inschatting gemaakt van de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Brabant (NNB)). Daarbij kan het voor een ingreep in sommige gevallen verplicht zijn om melding te doen van het kappen van houtopstanden.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna onder de Wet natuurbescherming potentieel voorkomen in het onderzoeksgebied en om de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) volgens de wet- en regelgeving vast te stellen. Hieruit volgt of de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Daarbij wordt bepaald of de ingreep betrekking heeft op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Als blijkt dat de ingreep leidt tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming, wordt bepaald naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies eventueel aanvullend onderzoek nodig is en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden nodig is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het onderzoeksgebied uiteengezet.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden gelegen is (Natura 2000 en NNN). Ook wordt aangegeven of binnen het onderzoeksgebied beschermde houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.
- Hoofdstuk 5 beschrijft per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende soortenbescherming, een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen aan de noordkant van de kern van Middelrode binnen de gemeente Sint Michelsgestel. Het onderzoeksgebied is weergegeven op afbeelding 1. Het onderzoeksgebied bestaat uit twee deelgebieden: de locatie aan de Christinastraat en een locatie aan de Zandstraat 37. De locatie de Christinastraat is gelegen tegen de noordelijke dorpsrand van Middelrode. Het bestaat hoofdzakelijk uit agrarische gronden (akkerland). Zuidelijk tegen zuidgrens is een grote woonboerderij en een grote tuin gelegen. Het perceel aan de Zandstraat 37 ligt aan de noordwestkant van het onderzoeksgebied en bestaat uit een voormalige veehouderij die momenteel wordt gebruikt door paardenstalling en deels bedrijfsruimte. Het perceel bestaat uit een woonboerderij en daaromheen meerdere stallen en opslagloodsen. Aan de noordkant van de stallen zijn enkele weilanden die worden begrast door enkele paarden. Het zuidelijke deel van deze weilanden liggen binnen het onderzoeksgebied. De perceel afscheiding tussen de Christinastraat en de Zandstraat bestaat uit een houtsingel. Rondom de bebouwing is grotendeels afgeschermd middels bomenrijen.

Afbeelding 1. Onderzoeksgebied (rode kader). Bron PDOK-viewer.

In afbeelding 2 - 13 is een impressie van het onderzoeksgebied opgenomen. In afbeelding 14 is een afbeelding bijgevoegd met de locaties van de afbeeldingen binnen het onderzoeksgebied.

Afbeelding 2. Zuidkant van onderzoeksgebied t.h.v. Diepven.

Afbeelding 3. Houtsingel midden in het onderzoeksgebied.

Afbeelding 4. Bosschage aan de westkant van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 5. Ruigtestrook aan de westkant onderzoeksgebied.

Afbeelding 6. Zuidgrens onderzoeksgebied, met aan de rand (links) kastanjeboom met steenuilnestkast.

Afbeelding 7. Paardenweide en stallen westelijk van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 8. Impressie tussen stallen Zandstraat 37.

Afbeelding 9. Binnenzijde van de westelijke stal.

Afbeelding 10. Paardenstap molen Zandstraat 37

Afbeelding 11. Woonhuis aan de Zandstraat 37.

Afbeelding 12. Houtsingel aan de oostkant onderzoeksgebied t.h.v Zandstraat 37.

Afbeelding 13. Weiland met paarden aan de Zandstraat 37.

Afbeelding 14. Locaties van waaruit de foto's zijn genomen binnen onderzoeksgebied.

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende biotopen aanwezig:

Christinastraat

- Woonboerderij met stallen opgetrokken uit een stenen muur en met een dakpannen dak met een grote tuin met veel solitaire bomen
- Grasland perceel met enkele solitaire struiken
- Agrarisch graslandperceel met aan de perceelsgrenzen greppels met kruidenbegroeiing.
- Centraal in het gebied een houtsingel van zomereiken aanwezig
- Aan de Christinastraat zijn laanbomen aanwezig.

Zandstraat 37

- Woonboerderij opgetrokken uit een stenen muur en met een dakpannen dak
- Meerdere stallen en bijgebouwen die grotendeels opgetrokken uit bakstenen en/of damwand met golfplaten daken.
- Agrarische graspercelen met deel een afscheiding met een greppel en ruigtebegroeiing
- Paardenrijbaak en paardenstapmolen
- Opslag van zand en materialen
- Bomenrijen en houtsingels met oude bomen aan de randen van onderzoeksgebied

2.2 Voorgenomen plan

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een woonlocatie met een divers programma van ongeveer 110-120 woningen, aangrenzend aan de kern Middelrode (afbeelding 15). Daarnaast betreft dit initiatief de herinrichting van het agrarisch bedrijf aan de Zandstraat 37, met de daarbij behorende planologische aanpassingen (afbeelding 16).

Afbeelding 15. Stedenbouwkundig ontwerp woonlocatie Christinastraat.

Planbeschrijving Zandstraat 37

In de toekomstige situatie wordt het perceel ter plaatse van Zandstraat 37 heringericht. Hierbij krijgt het westelijke deel van het perceel een woonbestemming. Het oostelijke deel van het perceel behoudt de agrarische bestemming, deze wordt echter gespecificeerd richting een paardenhouderij met als hoofdactiviteit een paardenfokkerij met mogelijkheden tot het verrichten van passende ondergeschikte nevenactiviteiten: opslag en de verwerking van rubber materialen.

Wonen

Het voornemen bestaat om de agrarische bestemming ter plaatse van het westelijk deel van het perceel, naar een woonbestemming te veranderen, waarbij de huidige bedrijfswooning naar een reguliere burgerwooning wordt omgezet en waarbij aanwezige stallen gesloopt worden.

In de regels van voorliggend bestemmingsplan is hiervoor een voorwaardelijke verplichting opgenomen.

Binnen de woonbestemming wordt een bijgebouw met een oppervlakte van maximaal 400 m² mogelijk gemaakt. Daarnaast wordt de paardenrijbak en trainingsmolen verplaatst omdat deze niet passen binnen de beoogde woonbestemming.

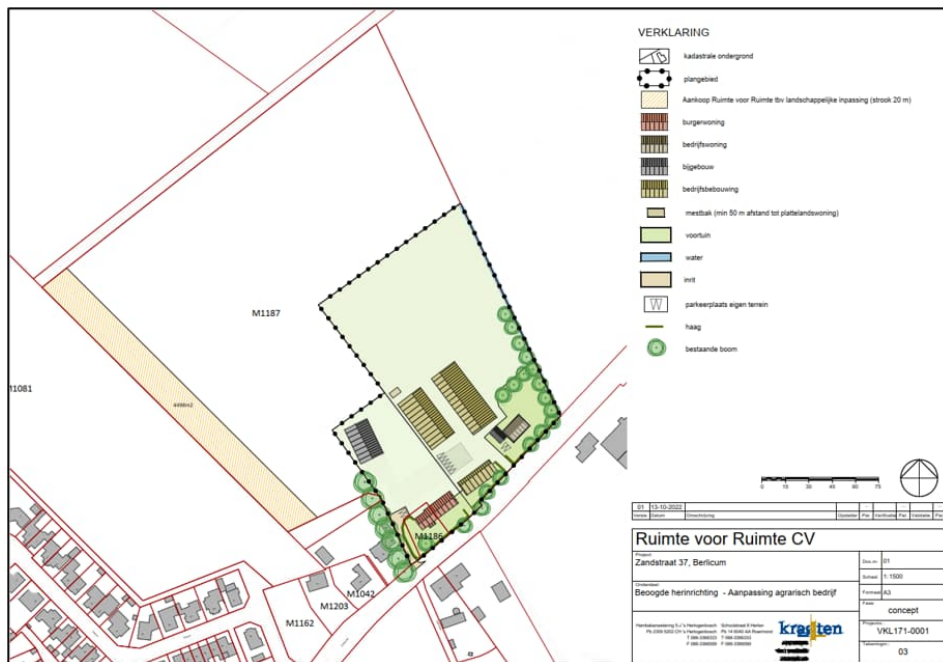
Agrarisch - Paardenhouderij

Voor het oostelijk deel van het perceel van Zandstraat 37 bestaat het voornemen om, ten behoeve van een duurzame doorontwikkeling van het bedrijf, het perceel opnieuw in te richten.

Met voorliggend initiatief wordt de bestemming Agrarisch naar Agrarisch - Paardenhouderij veranderd, waar als hoofdactiviteit het houden, fokken en opleiden van springpaarden is, met mogelijkheden tot het verrichten van passende ondergeschikte nevenactiviteiten.

Deze hoofdactiviteit en passende ondergeschikte nevenactiviteiten zijn complementair aan elkaar. Binnen de bestemming Agrarisch - Paardenhouderij blijven de twee agrarische bedrijfsgebouwen behouden en worden de overige agrarische opstallen gesloopt. In de zuidoostkant wordt met voorliggend plan een bedrijfswooning mogelijk gemaakt en wordt nieuwbouw ten behoeve van dierverblijven tussen de beoogde reguliere woning en

bedrijfswooning uitgesloten. Daarnaast wordt met dit plan bebouwing ter plaatse van de strook in het noorden van het perceel uitgesloten. Hier worden de paardenrijbak en trainingsmolen mogelijk gemaakt.

Afbeelding 16. Inrichtingsplan Zandstraat 37.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2016 – 2021 (maximaal 5 jaar oud). Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten, rode lijst soort en invasieve exoten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen in de nabijheid van het onderzoeksgebied. Dit betreffen o.a. waarnemingen van nesten en holen, maar ook van aangetroffen exemplaren, graafsporen, jagende en overvliegende soorten. Uit de gegevens zijn 441 records waargenomen met de aangetroffen soorten binnen de afgelopen 5 jaar. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het onderzoeksgebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2. In 2020 zijn door Sweco onderzoeken uitgevoerd naar das en steenuil aan het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied. Deze resultaten van het onderzoek zijn meegenomen in het verkennende flora en faunaonderzoek.

Tabel 1 Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van ongeveer 1,5 kilometer van het onderzoeksgebied in de NDFF (2016 – 2021).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Broedvogels – jaarrond beschermd nest			
Bosuil	<i>Strix aluco</i>	Wnb-vrl	
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Wnb-vrl	
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>	Wnb-vrl	Gevoelig
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Wnb-vrl	
Steenuil	<i>Athene noctua</i>	Wnb-vrl	Kwetsbaar
Broedvogels – omgevingsscansoorten			
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Wnb-vrl	
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	Wnb-vrl	Gevoelig
Ekster	<i>Pica pica</i>	Wnb-vrl	
Groene specht	<i>Picus viridis</i>	Wnb-vrl	
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	Wnb-vrl	
Ijsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	Wnb-vrl	
Koolmees	<i>Parus major</i>	Wnb-vrl	
Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Wnb-vrl	
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Wnb-vrl	
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Wnb-vrl	
Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Wnb-vrl	

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Broedvogels – algemene broedvogels			
Fits	Phylloscopus trochilus	Wnb-vrl	
Gaai	Garrulus glandarius	Wnb-vrl	
Grauwe gans	Anser anser	Wnb-vrl	
Grasmus	Sylvia communis	Wnb-vrl	
Groenling	Chloris chloris	Wnb-vrl	
Heggemus	Prunella modularis	Wnb-vrl	
Holenduif	Columba oenas	Wnb-vrl	
Houtduif	Columba palumbus	Wnb-vrl	
Kauw	Corvus monedula	Wnb-vrl	
Kleine karekiet	Acrocephalus scirpaceus	Wnb-vrl	
Koekoek	Cuculus canorus	Wnb-vrl	
Kievit	Vanellus vanellus	Wnb-vrl	
Krakeend	Anas strepera	Wnb-vrl	
Meerkoet	Fulica atra	Wnb-vrl	
Merel	Turdus merula	Wnb-vrl	
Rietgors	Emberiza schoeniclus	Wnb-vrl	
Roodborst	Erithacus rubecula	Wnb-vrl	
Scholekster	Haematopus ostralegus	Wnb-vrl	
Spotvogel	Hippolais icterina	Wnb-vrl	Gevoelig
Tijftjaf	Phylloscopus collybita	Wnb-vrl	
Tuinfluit	Sylvia borin	Wnb-vrl	
Turkse tortel	Streptopelia decaocto	Wnb-vrl	
Vink	Fringilla coelebs	Wnb-vrl	
Wilde eend	Anas platyrhynchos	Wnb-vrl	
Winterkoning	Troglodytes troglodytes	Wnb-vrl	
Witte kwikstaart	Motacilla alba	Wnb-vrl	
Zanglijster	Turdus philomelos	Wnb-vrl	
Zwartkop	Sylvia atricapilla	Wnb-vrl	
Grondgebonden zoogdieren			
Das	Meles meles	Wnb-andere soorten	
Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Wnb-andere soorten	
Egel	Erinaceus europaeus	Wnb-andere soorten	
Steenmarter	Martes foina	Wnb-andere soorten	
Vos	Vulpes vulpes	Wnb-andere soorten	
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Wnb-hrl	
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Wnb-hrl	Kwetsbaar

* Bescherming: Wnb = Wet natuurbescherming; hrl = Habitatrichtlijnsoort; vrl = Vogelrichtlijnsoort

3.1.2 Veldbezoek

Op 26 augustus 2021 is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd in het onderzoeksgebied door N. Hulsbosch, ecoloog bij Kragten. De weersomstandigheden waren hierbij licht bewolkt, droog, een temperatuur van 22 °C en windkracht 2 Bft. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachten soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk vervult voor deze soorten.

3.2.1 Flora

Binnen de data van de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Ook tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Het gehele onderzoeksgebied bestaat uit een agrarisch bedrijf met intensief beheerde weilanden. De graslanden en de akkerranden bestaan uit voedselrijke vegetaties, zoals weilanden met dominantie van voornamelijk Engels raagrass. Tussen de percelen en aan de randen van het onderzoeksgebied zijn plaatselijk bloemrijke matige tot voedselrijke vegetaties aanwezig. Hier groeien soorten als kruipende boterbloem, witte klaver, grote wederik, Sint Janskruid, hondsdrif, vlasbekje, akkerdistel en Canadese fijnstraal (exoot). Daarbij zijn ook groeiplaatsen aanwezig van bramen en riet aanwezig in de greppel centraal binnen het onderzoeksgebied. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen.

Voorkomen beschermde plantensoorten

- Beschermde plantensoorten zijn afwezig binnen het onderzoeksgebied.

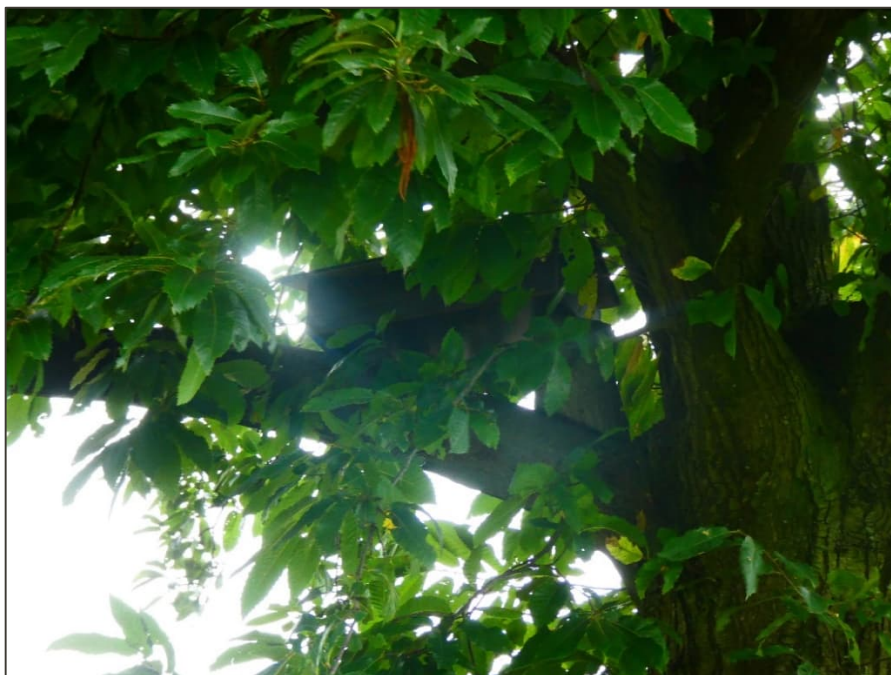
3.2.2 Vogels

3.2.2.1 Vogels – jaarrond beschermde nesten

Uit het literatuuronderzoek komen diverse vogelsoorten naar voren, waarvan het nest jaarrond is beschermd. Dit betreffen soorten die hoofdzakelijk nestelen in bebouwing (gierzwaluw, steenuil en huismus) of in grote bomen of bossen (bosuil en buizerd). Geschikte bebouwing als nestlocatie is binnen het onderzoeksgebied aanwezig voor huismus en steenuil. Jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten die broeden in bomen (o.a. buizerd en sperwer) zijn ter plaatste van het onderzoeksgebied niet aanwezig. Bomen met geschikte holten en spleten die kunnen dienen als nestgelegenheden voor bosuil zijn binnen het onderzoeksgebied evenmin aanwezig. Aan de zuidrand van het onderzoeksgebied is een steenuil nestkast aanwezig, die momenteel in gebruik is. In 2021 is door Sweco vervolgonderzoek uitgevoerd naar de steenuil. Zie ook de onderstaande figuur 17 en 18 voor de waarnemingen van de steenuil tijdens het onderzoek (rode ster: nestplaats; rode stip: waarnemingen van foeragerende steenuilen).

Afbeelding 17. Waarnemingen van steenuil binnen een deel het onderzoeksgebied. Bron Sweco, 2021.

Afbeelding 18. Nestkast steenuil binnen het onderzoeksgebied.

Grote ruimtes onder de dak beschoeiing, hoozolders en andere spleten zijn in de bebouwing niet aangetroffen. Ook is tijdens het veldbezoek geen braakballen, poepsporen en/of ruiveren aangetroffen van kerkuil, waardoor een vaste rust- en verblijfplaats van kerkuil binnen het onderzoeksgebied redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

In de directe omgeving (dorpskern van Middelrode) van het onderzoeksgebied komen meerdere waarnemingen naar voren uit de NDFF. Voor gierzwaluw is het plangebied ongeschikt door het ontbreken van geschikte nestplaatsen, zoals kapotte hoekpannen en veel begroeiing rondom de gebouwen. In het onderzoeksgebied zijn echter wel zeer geschikte nestlocaties aanwezig voor huismus ter plaatse van het woonhuis en de bijgebouwen aan de Christinastraat 1A en het woonhuis en stallen op het perceel van de Zandstraat 37. De bebouwing is geschikt voor huismussen, doordat in de stallen voldoende ruimtes aanwezig zijn in de dakranden en ruimtes tussen het dak en de isolatie. Verder zijn voldoende bomen en struiken aanwezig die gebruikt kunnen worden als vaste rust- en verblijfplaatsen en foerageergebied voor huismussen. Gedurende het veldbezoek zijn geen huismussen waargenomen binnen het onderzoeksgebied. Andere jaarrond beschermde vogelnesten worden niet binnen het onderzoeksgebied verwacht.

3.2.2.2 Vogels – Omgevingsscansoorten

Uit het literatuuronderzoek (NDFF) komen diverse omgevingsscansoorten naar voren zoals, zwarte roodstaart, boerenzwaluw, ekster, zwarte kraai, enz. Ook is in de NDFF een waarneming gemeld van een zingende hop in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Dit betreffen soorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn wel jaarrond beschermd wanneer de ingreep leidt tot het verdwijnen van de nestplaats en de omgeving onvoldoende alternatief leefgebied biedt en hiermee de gunstige staat van instandhouding van de soort in gevaar komt.

Voor al deze omgevingsscansoorten kan geschikt nestbiotoop binnen het onderzoeksgebied niet worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn nestelende boerenzwaluwen waargenomen in de stal aan de Christinastraat 1A en er is een oud nest waargenomen van boerenzwaluw de stal aan de Zandstraat 37. De aangetroffen soorten zijn soorten die in de directe omgeving algemeen voorkomen en waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt. Deze soorten kunnen dan ook verder worden beschouwd als algemene broedvogels.

3.2.2.3 Vogels – algemeen voorkomende broedvogelsoorten

Naast soorten met een jaarrond beschermd nest en omgevingsscansoorten, werden tijdens het veldbezoek de volgende algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen: merel, witte kwikstaart en holenduif. Voor algemeen voorkomende broedvogelsoorten zijn de stal en de aanwezige begroeiing (bomen en struiken) binnen het onderzoeksgebied geschikte nestlocaties.

Voorkomen beschermde vogelsoorten binnen onderzoeksgebied

- Het onderzoeksgebied is geschikt als nest- en foerageergebied van steenuil
- De bebouwing binnen het onderzoeksgebied is geschikt broedgebied voor huismus
- Voor omgevingsscansoorten en algemene broedvogels is geschikt broedgebied aanwezig in de begroeiing en bebouwing ter plaatse.

3.2.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek (NDFF) zijn alleen waarnemingen van gewone dwergvleermuis bekend in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Kijkend naar de aanwezige biotopen binnen en in de omgeving van het onderzoeksgebied, kunnen de volgende soorten ook niet op aanwezigheid worden uitgesloten: laatvlieger, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaatsen

De keuze voor een verblijfplaats wordt door vleermuizen vooral ingegeven vanuit het energetische belang. Gedurende het jaar gebruiken vleermuizen seizoensgebonden verblijfplaatsen met verschillende microklimaten. Belangrijk hierbij is dat er sprake is van een stabiel klimaat.

De aanwezige bebouwing binnen het onderzoeksgebied is potentieel geschikt voor verblijfplaatsen voor vleermuizen. De gebouwen binnen het onderzoeksgebied zijn op te splitsen in het woonhuis en de stal aan de Christinastraat 1A en het huis en de bijbehorende stallen aan de Zandstraat 37. De huizen op beide percelen betreffen gemetselde gebouwen met een dakpannen dak. De stallen rondom de Christinastraat 1A en de meeste westelijke stal bestaat uit metselwerk met een dak van golfplaten, met hiertussen vele wegkruipmogelijkheden. De twee oostelijk gelegen groenen stallen/loodsen aan de Zandstraat bestaan uit stallen die opgebouwd zijn met damwanden hierin zijn geen wegkruipmogelijkheden aanwezig, waarbij potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen redelijkerwijs worden uitgesloten. Ook zijn dit halfopen stallen, waarbij snel tochtvorming optreedt. In de bebouwing, met uitzondering van de twee meest oostelijk gelegen groene stallen/loodsen zijn vele wegkruipmogelijkheden aanwezig in de vorm van spleten, dakranden en dakpannen en in de open stallen. Hiermee valt daarom op voorhand niet uit te sluiten dat er in alle gebouwen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn (afbeelding 19). Er staan binnen het onderzoeksgebied geen bomen met holtes/spleten/loszittende bast, die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Afbeelding 19. Geschikte gebouwen voor gebouwbewonende vleermuizen.

Foeragegebieden

Het gehele onderzoeksgebied is geschikt als foeragegebied voor meerdere soorten vleermuizen. Dit zijn naar verwachting de bomenrijen langs de Zandstraat en de houtsingel tussen de percelen van de Zandstraat en Christinastraat 1A.

Vliegroutes

Vleermuizen gebruiken over het algemeen lijnvormige elementen als bomenrijen en houtwallen als baken voor de vliegroutes. Verschillende vaak laagvliegende soorten als grootoorvleermuis en watervleermuis kunnen ook greppels of sloten en oevers als geleiding gebruiken.

Binnen het onderzoeksgebied zijn doorlopende lijnvormige elementen aanwezig aan de doorgaande weg van de Zandstraat en er zijn laanbomen aanwezig aan de Christinastraat die kunnen fungeren als vliegroutes. De bomen liggen echter buiten het onderzoeksgebied. Deze bomen liggen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden en blijven gehandhaafd. Een vliegroute binnen de begrenzing van het onderzoeksgebied is uitgesloten.

Voorkomen beschermde vleermuissoorten

- Binnen het onderzoeksgebied kan de aanwezigheid van eventuele vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen in de te slopen bebouwing niet worden uitgesloten.
- Op voorhand valt de aanwezigheid van (essentieel) foeragegebied binnen het onderzoeksgebied niet uit te sluiten.

3.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van het literatuuronderzoek komen enkele algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten voor in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied. Het betreffen egel, haas, konijn, woel- en spitsmuizen en ware muizen en vos. Daarbij komen in de omgeving van het onderzoeksgebied ook das, eekhoorn en steenmarter voor.

3.2.4.1 Haasachtigen, egel, mol en vos

Binnen de NDFF zijn waarnemingen van konijn, haas, egel, mol en vos aanwezig in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Sporen egel (uitwerpselen en prenten) haas en vos werden tijdens het veldonderzoek niet aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Aanwezigheid van haas kan niet worden uitgesloten binnen het onderzoeksgebied (weilanden). Tevens zijn er tijdens het veldbezoek geen sporen (uitwerpselen en legers) van deze soort aangetroffen binnen en direct grenzend aan het onderzoeksgebied. In de directe omgeving van het gronddepot zijn sporen van konijn aangetroffen. Grote holen en/of sporen die gebruikt kunnen worden door vos zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, waardoor verblijfplaatsen op voorhand worden uitgesloten. Aanwezigheid van deze egel kan op basis van dit verkennend onderzoek echter niet op voorhand worden uitgesloten. Binnen het onderzoeksgebied zijn molshopen aanwezig rond de graspercelen.

3.2.4.2 Ware muizen, woelmuizen, spitsmuizen en slaapmuizen

Het verspreidingsgebied van grote bosmuis ligt ver buiten het onderzoeksgebied (NDFF). Voor de overige ware muizensoorten geldt dat zij door de provincie Noord-Brabant voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Het verspreidingsgebied van veldspitsmuis ligt buiten het onderzoeksgebied (in Overijssel en Drenthe, en in Zeeuws-Vlaanderen). Het onderzoeksgebied ligt buiten het verspreidingsgebied van waterspitsmuis. De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Binnen het onderzoeksgebied zijn watergangen aanwezig, maar deze waren ten tijde het veldbezoek niet watervoerend. Hiermee kan de aanwezigheid van de waterspitsmuis binnen het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Voor alle andere spitsmuissoorten (zoals dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis en tweekleurige bosspitsmuis) geldt dat zij door de provincie Noord-Brabant voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (bijlage 3).

Voor noordse woelmuis geldt dat de verspreiding zich beperkt tot de lage, natte delen van Nederland. Voor alle andere woelmuissoorten (zoals bosmuis, dwergmuis, rosse woelmuis en veldmuis) geldt dat zij door de provincie Noord-Brabant voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

3.2.4.3 Knaagdieren

Eekhoorn

Binnen het onderzoeksgebied bevinden zich geen biotopen die geschikt zijn als leefgebied voor eekhoorn. Direct grenzend aan het onderzoeksgebied is wel geschikt biotoop aanwezig in de bomen. In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van eekhoorn (NDFF). Nesten van eekhoorns direct grenzend aan het onderzoeksgebied en in de bomen binnen het onderzoeksgebied zijn niet aangetroffen. Aanwezigheid van essentieel leefgebied van eekhoorn binnen en direct grenzend aan het onderzoeksgebied voor eekhoorn kan hiermee worden uitgesloten.

3.2.4.4 Marterachtigen

Das

Binnen het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van de das. In een onderzoek dat is uitgevoerd is in 2021 is een hol aangetroffen binnen het perceel aan de Christinastraat. Dit betreft een vluchtpijp in de aanwezige greppen met struiken. Ten westen buiten het onderzoeksgebied zijn meerdere burchtlocaties aanwezig. Uit het uitgevoerde dassenonderzoek (Sweco, 2021) zijn westelijk van het onderzoeksgebied meerdere actieve burchten waargenomen (afbeelding 20, rode ster en stippen). Uit de conclusie van het onderzoek kan worden aangenomen dat het onderzoeksgebied onderdeel vormt van het territorium van de das. Buiten de aanwezige vluchtpijp in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied zijn binnen het overige deel van het onderzoeksgebied geen verblijfssporen van das waargenomen. Volgens het uitgevoerde onderzoek (Sweco, 2021) valt de maisakker (Christianastraat) onder het foerageergebied van de das. De paardenweide (Zandstraat 37) valt volgens het onderzoek ook onder mogelijk foerageergebied van de das.

Afbeelding 20. Waarnemingen van das binnen een deel het onderzoeksgebied (rode lijn). Bron Sweco, 2021.

Steenmarter en boommarter

Aangenomen mag worden dat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van het leefgebied van een of enkele steenmarters. Deze soort is nachtactief en heeft een leefgebied van 10-700 ha. Bovengrondse dag-rustplaatsen (of legers) kunnen zich in takkenhopen, dichte doornstruwelen en/of holle oevers bevinden. Mogelijke geschikte rustplaatsen zijn binnen het onderzoeksgebied mogelijk aanwezig in de aanwezige bebouwing. Voornamelijk de aanwezige stallen zijn mogelijke verblijfplaatsen aanwezig. Er zijn geen uitwerpselen en/of andere sporen van steenmarter waargenomen. Verblijfplaatsen van vrouwtjes met jongen bevinden zich voornamelijk in gebouwen, maar kunnen ook in boomholtes worden gevonden. De aanwezige stallen bevatten vele openingen en ruimtes waarbij steenmarters gemakkelijk het gebouw kunnen binnendringen. Hierdoor kan de aanwezigheid van een steenmarter niet worden uitgesloten.

Het onderzoeksgebied ligt buiten het verspreidingsgebied van boommarter. Voor deze soort zijn geen geschikte biotopen aanwezig binnen het onderzoeksgebied, waarmee de aanwezigheid van de soort op voorhand kan worden uitgesloten.

Bunzing, hermelijn en wezel

In de NDFF zijn geen waarnemingen bekend uit de directe omgeving van het onderzoeksgebied. De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn. Binnen het onderzoeksgebied zijn deze elementen aanwezig verspreid over het gehele onderzoeksgebied.

Hermelijn en wezel komen in alle habitats voor, van open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers en ook vochtig terrein. De enige voorwaarden zijn dat er voldoende schuilmogelijkheden zijn en voedsel aanwezig is. Binnen het onderzoeksgebied is geschikt habitat aanwezig in de vorm van greppels, opslagmateriaal en rondom de houtsingels. Deze locatie zijn voornamelijk aanwezig aan de randen van het onderzoeksgebied. Hiermee kan niet worden uitgesloten dat een verblijfplaats van een van de desbetreffende soorten aanwezig is op de onderzoekslocatie. Met de afwezigheid van deze soorten binnen het onderzoeksgebied, gaat er met het met de voorgenomen ontwikkeling binnen het onderzoeksgebied mogelijk een deel van het leefgebied van de desbetreffende soorten verloren. Verstoring ten aanzien van kleine marterachtigen als gevolg van de voorgenomen plannen is dan ook niet uitgesloten.

3.2.4.5 Overige zoogdieren

De wilde kat komt in Nederland enkel voor in het zuiden van Limburg. De overige onder de Habitatrichtlijn vallende in Nederland voorkomende zoogdieren betreffen of zeezoogdieren of slechts zelden in Limburgse bossen waargenomen soorten. Hieronder vallen de lynx en de in Nederland slechts zwerfend aangetroffen wolf en met een vastgesteld leefgebied op De Hoge Veluwe. Derhalve kan worden gesteld dat binnen het onderzoeksgebied geen onder deze beschermingsregimes vallende overige zoogdieren voorkomen.

Van de onder het beschermingsregime 'andere soorten' vallende soorten zijn in de NDFF gegevens van het ree aanwezig die zijn waargenomen nabij het onderzoeksgebied. Sporen van deze soort zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen. Voor deze soort geldt verder een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen.

Het wild zwijn komt voor in droge en natte voedselrijke loofbossen en gemengde bossen. Hij heeft een duidelijke voorkeur voor eiken- en beukenbossen aangezien daar in de herfst veel eikels en beukenootjes (de zogenaamde 'mast') te vinden zijn. Een voorwaarde die wilde zwijnen aan een bos stellen is de aanwezigheid van natte/moerassige plaatsen, waar ze in zogenaamde 'zoelen' (ondiepe poelen) modderbaden kunnen nemen. Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen van wild zwijn aangetroffen in het onderzoeksgebied. De aanwezigheid van wilde zwijnen binnen het onderzoeksgebied kan derhalve worden uitgesloten.

Andere overige onder het beschermingsregime 'andere soorten' vallende zoogdieren betreffen ofwel zeezoogdieren of er zijn geen waarnemingen bekend van deze soorten in en rondom het onderzoeksgebied. Daarom kan redelijkerwijs worden gesteld dat binnen het onderzoeksgebied geen onder dit beschermingsregime vallende overige zoogdieren voorkomen.

Voorkomen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten

- De bebouwing binnen het onderzoeksgebied is mogelijk essentieel leefgebied voor steenmarter
- De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) is aan de randen van het onderzoeksgebied niet uit te sluiten.
- Het onderzoeksgebied is onderdeel van het leefgebied van de das
- Het onderzoeksgebied biedt geschikt leefgebied voor de vrijgestelde soorten zoals, haas, egel, konijn, ree en algemeen voorkomende muizensoorten.

3.2.5 Amfibieën

Populaties van boomkikker, geelbuikvuurpad, knoflookpad, vroedmeesterpad en vuursalamander bevinden zich op ruime afstand van het onderzoeksgebied (NDFF). De aanwezigheid van de hiervoor genoemde soorten in het onderzoeksgebied kan op basis van bekende verspreiding redelijkerwijs worden uitgesloten. Verder zijn binnen de data van de NDFF geen strikt beschermde amfibieën bekend binnen de directe omgeving van het onderzoeksgebied.

Binnen het onderzoeksgebied ontbreken geschikte watervoerende watergangen, waardoor voortplantingsplaatsen van beschermde amfibiesoorten zijn in de directe omgeving uit te sluiten. Er zijn wel binnen en in de omgeving van het onderzoeksgebied waarnemingen bekend van gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Deze algemeen voorkomende soorten kunnen binnen het onderzoeksgebied beschutting vinden tussen de ruigten en tussen de bebouwing. Het plangebied vormt derhalve wel geschikt landbiotoop voor algemeen voorkomende amfibiesoorten.

Voorkomen beschermde amfibiesoorten

- Het onderzoeksgebied is potentieel geschikt als landhabitat voor de vrijgestelde soorten, zoals groene kikker/bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

3.2.6 Reptielen

Het onderzoeksgebied ligt op ruime afstand van het bekende verspreidingsgebied van adder, muurhagedis en ringslang. Aangezien de vegetatie ter plaatse dicht en relatief gesloten van structuur is (afwezigheid van open en zandige plekken op een enkele plaats na) en de bodem vochtig tot nat is, kan het voorkomen van gladde slang en zandhagedis redelijkerwijs worden uitgesloten. Daarbij zijn er geen verspreidingsgegevens in de omgeving van het onderzoeksgebied bekend van deze soorten.

Het onderzoeksgebied ligt op ruime afstand tot het verspreidingsgebied van levendbarende hagedis. Levendbarende hagedis komt ook voor in open bossen en ruige graslanden, in structuurrijke bermen van (spoor)wegen en maken daarnaast gebruik van tal van verschillende habitattypes. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen. Met de afwezigheid van voldoende rustige en open zonplekken, betreft het onderzoeksgebied in ongeschikt leefgebied voor deze soort.

Voorkomen beschermde reptielensoorten

- Beschermde reptielensoorten zijn op voorhand uit te sluiten op aanwezigheid binnen het onderzoeksgebied.

3.2.7 Vissen

Binnen het onderzoeksgebied ontbreken waterhoudende watergangen. Hierdoor kunnen vissen worden uitgesloten binnen het onderzoeksgebied.

Voorkomen beschermde vissoorten

- Beschermde vissoorten zijn niet aanwezig binnen het onderzoeksgebied.

3.2.8 Overige ongewervelden

In verband met het ontbreken van voor overige ongewervelden geschikte ecotopen (oude eiken, veensloten, vennen, voedselarmen en bloemrijke grasvegetaties) binnen het onderzoeksgebied, kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden onder beschermingsregimes redelijkerwijs worden uitgesloten. Ook zijn er geen waarnemingen van beschermde overige ongewervelden bekend uit het onderzoeksgebied of de directe omgeving hiervan (NDFF).

Voorkomen beschermde overige ongewervelden

- De aanwezigheid van beschermde overige ongewervelden kan binnen het onderzoeksgebied worden uitgesloten.

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

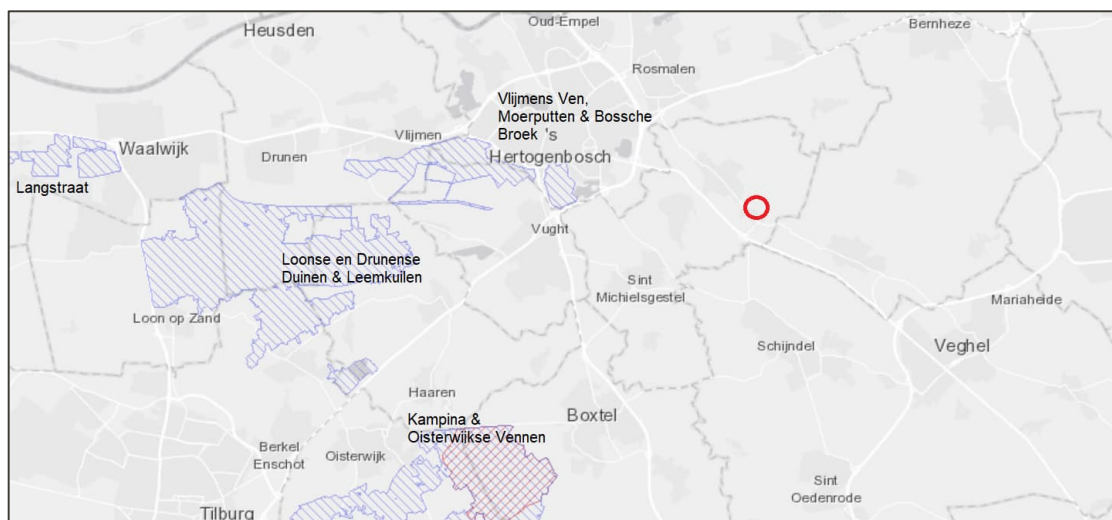
In dit hoofdstuk is aangegeven of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het onderzoeksgebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Economische Zaken, provincie Noord-Brabant en gemeente Boxtmeer. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied (zie afbeelding 21). De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot het onderzoeksgebied.

Natura 2000-gebied	Afstand tot onderzoeksgebied
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	Circa 7,9 km
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	Circa 14,1 km
Kampina & Oisterwijkse Vennen	Circa 13,3 km
Langstraat	Circa 26,2 km

Afbeelding 21. Ligging van het onderzoeksgebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).

4.2 Provinciale gebiedsbescherming

In afbeelding 22 is te zien dat het onderzoeksgebied niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) valt. Het meest nabij gelegen gebied dat is aangewezen als NNB ligt op enkele honderd meter ten zuiden van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 22 Ligging van het onderzoeksgebied (rood omlijnd), ten opzichte van het NINB (Bron: Provincie Noord-Brabant, Kaartbank Viewer).

4.3 Houtopstanden

Er worden geen bomen en houtopstanden gekapt die vallen onder artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming en/of de bomenlijst van de gemeente Sint-Michielsgestel.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het onderzoeksgebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen op beschermde gebieden.

5.1 Beschermde soorten

Uit hoofdstuk 3 is gebleken, dat binnen het onderzoeksgebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

5.1.1 Vogels

Aan de rand van het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek huismussen waargenomen. In de bebouwing binnen het onderzoeksgebied zijn geschikte nestlocaties waargenomen, met in het bijzonder de koeienstal aan de Zandstraat 37, waarom potentiële nestplaatsen verloren gaan.

Binnen het onderzoeksgebied hangt een bewoonde steenuil nestkast, die momenteel is bewoond door een steenuil. Door Sweco is in 2021 vervolgonderzoek uitgevoerd en hierbij is aangetoond dat het grasperceel aan de zuidkant van het onderzoeksgebied (Christinastraat) onderdeel is van het foerageergebied van de steenuil. Gedurende het onderzoek is ook een roepende steenuil waargenomen aan de noordkant van het onderzoeksgebied, op ongeveer 400 meter (Sweco, 2021). Hierbij kan worden aangenomen dat in de directe omgeving van het plangebied mogelijk meerdere territoria van steenuil bevinden. Met het aanvullend onderzoek van Sweco is niet het perceel aan de Zandstraat 37 beoordeeld op het voorkomen van steenuil. Ook de graspercelen kunnen worden gebruikt als foerageergebied door de beide steenuil territoria in de directe omgeving. De bebouwing binnen het onderzoeksgebied (Zandstraat 37) bevatten voldoende wegkruipmogelijkheden en ook zijn meerdere ruimtes aanwezig tussen het dak en de muur die als vaste rust- en verblijfplaats kunnen fungeren. Hiermee kunnen de sloopwerkzaamheden van bebouwing mogelijk leiden tot negatieve effecten op broedvogels, zoals het vernielen van het nest of de eieren (Wnb artikel 3.1 lid 2). Het is hiernaast mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1 lid 4).

Uit het uitgevoerde literatuuronderzoek blijkt verder het voorkomen van enkele omgevingsscaansoorten (o.a. boerenzwaluw en spreeuw) in de omgeving. In het kader van het planvoornemen, biedt de omgeving ruim voldoende alternatief leefgebied voor deze soorten. Met de aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied voor deze soorten, behoeven deze soorten niet als jaarrond beschermd beschouwd te worden, maar als algemene broedvogel.

Binnen het onderzoeksgebied zijn verder geen nesten van algemene broedvogels aangetroffen. Het is niet ondenkbaar dat deze vogels in het broedseizoen tot broeden komen in het aanwezige groen en rondom de bebouwing.

In gebruik zijnde nesten van algemene broedvogels zijn beschermd en mogen niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van algemene broedvogels vernield worden bij de werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied tijdens het broedseizoen. Het verwijderen van de opslag van bomen en overige begroeiing dient derhalve uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort kan het broedseizoen eerder aanvang nemen en/of langer doorlopen.

5.1.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De aanwezige bebouwing binnen het onderzoeksgebied bestaat grotendeels uit bakstenen gebouwen met een golfplaten dak. Ook zitten enkele diepe scheuren in de muren en zijn er ruimtes aanwezig tussen het dakbeschoot en de gevel. Beide woningen binnen het onderzoeksgebied zijn is opgetrokken uit baksteen en heeft een dakpannen dak. Hiermee valt daarom op voorhand niet uit te sluiten dat er in alle gebouwen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Door de werkzaamheden worden enkele stallen gesloopt. Met uitzondering van de twee meest oostelijk gelegen stallen/loodsen (groen) zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden uitgesloten, indien men deze bebouwing gesloopt wordt. Bomen met holtes/spleten en loszittende bast zijn grenzend aan het onderzoeksgebied niet aangetroffen, waardoor verblijfplaatsen in bomen kunnen worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van vleermuizen zijn jaarrond beschermd conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming en de Europese Habitatrichtlijn, Bijlage IV. Verblijfplaatsen van vleermuizen mogen zonder ontheffing niet opzettelijk beschadigd, verstoord of vernield worden. Omdat door de ingreep meerdere potentiële verblijfsplaatsen verdwijnen, leidt de ingreep mogelijk tot een overtreding van artikel 3.5, lid 4.

Foerageergebieden en vliegroutes

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor meerdere soorten vleermuizen. Door de ontwikkelingen blijft de foerageerfunctie behouden, doordat de begroeiing die voornamelijk aan de randen bevindt behouden. Binnen het onderzoeksgebied wordt naar verwachting geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat verwacht. Daarnaast blijft buiten het onderzoeksgebied volop kwalitatief foerageergebied aanwezig. Binnen het onderzoeksgebied kan de aanwezigheid van essentiële vliegroutes niet worden uitgesloten aan de randen het onderzoeksgebied. dit betreffen voornamelijk de laanbeplanting aan de zuidwestkant van het onderzoeksgebied en de oostkant van het perceel Zandstraat 37. Met de geplande ingreep blijven alle lijnvormige elementen aanwezig. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat het van belang is dat er tijdens de uitvoer van de werkzaamheden geen toename van verlichting plaatsvindt ter plaatse van de naastgelegen houtsingels en bomenrijen. Ook is belangrijk dat in de toekomstige situatie rekening dient worden gehouden met verlichting. Indien dit niet mogelijk is dient vervolgonderzoek uitsluitel te bieden.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

5.1.3.1 Das

Binnen het onderzoeksgebied is een bewoonde vluchtpijp van das aanwezig in het maisperceel aan de Christinastraat. Uit het dassenonderzoek (Sweco, 2021) is aangetoond dat het zuidwestelijke deel van het onderzoeksgebied onderdeel vormt van het leefgebied van de das. Het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied wordt door Sweco als geschikt secundair foerageergebied beoordeeld. Door de ingreep gaat een deel van het leefgebied van de das en de vluchtpijp verloren, waarbij mogelijk verbodsartikel 3.10 lid 1: het is verboden om de vaste voortplantings- of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of vernielen wordt overtreden

De paardenweide aan de Zandstraat 37 wordt ook beoordeeld als (mogelijk) foerageergebied van de das. Binnen het perceel aan de Zandstraat 37 zijn geen sporen, wissel en holen aangetroffen van das. Echter vinden op dat perceel geen ontwikkelingen plaats en blijft het een paardenweide. Effecten op de das kunnen worden uitgesloten

5.1.3.2 Steenmarter

Mogelijke rustplaatsen van steenmarter zijn aanwezig in de bebouwing binnen het onderzoeksgebied. Er zijn geen poepsporten aangetroffen in de stallen, maar gezien de vele ruimtes waarin de steenmarters kunnen verblijven is het aannemelijk dat het geschikt leefgebied van de steenmarter aanwezig is binnen de bebouwing. Hieruit kan worden aangenomen dat de steenmarter gebruik maakt van het onderzoeksgebied. Vervolgonderzoek is noodzakelijk om vast te kunnen stellen of de bebouwing binnen het onderzoeksgebied onderdeel vormt van het functionele leefomgeving van steenmarter.

5.1.3.3 Kleine marterachtigen

Mogelijke rustplaatsen van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) zijn binnen en grenzend aan het onderzoeksgebied aanwezig in de vorm van greppels met ruigte, rommelhoekjes en opslagplaatsen. Binnen de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van wezel en bunzing op korte afstand van het onderzoeksgebied. Echter de soorten kunnen op het gebied van terreinkenmerken voorkomen binnen het onderzoeksgebied.

Marters zijn minder strikt gebonden aan een specifiek foerageerbiotoop, maar foerageren naar verwachting in de geruime omgeving van het onderzoeksgebied, waar deels geschikt leefgebied aanwezig is. Dit zijn voornamelijk de randen van het onderzoeksgebied. Een optimaal habitat met veel woelmuizen is minimaal 1 hectare groot (provincie Noord-Brabant, 2017). Binnen het onderzoeksgebied is een diversiteit van biotopen en leefgebieden aanwezig en komen waarschijnlijk meerdere muizensoorten voor rond en op de boerderij. Op basis hiervan betreft het onderzoeksgebied een potentieel geschikt foerageergebied voor kleine marterachtigen. Er is sprake van mogelijk essentieel foerageerbiotoop dat verloren gaat tijdens de ontwikkeling van het gebied. Hierdoor kan niet uitgesloten worden dat de werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied leiden tot een verlies aan verblijfplaatsen en geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen.

5.1.3.4 Egel, haasachtigen en algemeen voorkomende muizensoorten

Het onderzoeksgebied is geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende muizensoorten, haas, konijn en egel. Voor deze soorten geldt dat deze door provincie Noord-Brabant voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (bijlage 3). De omgeving van het onderzoeksgebied biedt ruim voldoende alternatief leefgebied voor een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Permanente negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden worden daarom niet verwacht. De werkzaamheden zelf hebben mogelijk wel een negatief effect op individuen van voorkomende soorten. Kleine zoogdiersoorten kunnen mogelijk worden gedood of vaste rust- en verblijfplaatsen worden vernield (Wnb artikel 3.10.1).

5.1.4 Amfibieën

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen geschikte voortplantings- en landhabitats aanwezig voor de vrijgestelde soorten, zoals gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander. Echter kunnen sporadisch dieren voorkomen binnen het onderzoeksgebied. Voor deze soorten geldt dat tijdens de uitvoer van de werkzaamheden de zorgplicht (artikel 1.11) in acht genomen dient te worden.

5.2 Beschermde gebieden

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4 beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

5.2.1 Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek en is gelegen op een afstand circa 8 km van het onderzoeksgebied (tabel 2). Het project ruimte voor ruimte is voornemens op een voormalig agrarisch bedrijf woningbouw te realiseren. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de afstand van de omliggende Natura 2000-gebieden tot het onderzoeksgebied (het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van circa 8 km) en de ligging van het perceel in bebouwd gebied, zijn externe effecten zoals veranderingen in waterstanden, licht en geluid uitgesloten.

Sinds 1 juli jl. is de Vwet stikstofreductie en natuurverbetering (VVsn) en alsmede het Besluit (Bsn) in werking getreden. Dit betekent dat voor de aanlegfase een stikstofdepositieonderzoek niet langer noodzakelijk is.

Voor de gebruiksfase is een stikstofdepositieonderzoek nog steeds noodzakelijk, wanneer effecten als gevolg van stikstofdepositie op voorhand niet kunnen worden uitgesloten. Na realisatie van de woningen ontstaat er een toename van het aantal verkeersbewegingen. Gezien de omvang van het project en de verwachte toename van het aantal verkeersbewegingen ten gevolge van de nieuwbouw, is een toename van de stikstofdepositie (verzuring of vermesting) op omliggende Natura 2000-gebieden niet op voorhand uit te sluiten.

5.2.2 Provinciale gebiedsbescherming

Zie hier paragraaf 4.2. Hieruit blijkt dat het onderzoeksgebied niet gelegen is binnen het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en de Ecologische verbindingszone (EVZ). Op ongeveer vijfhonderd meter oostelijk ligt een gebied (Leigraaf) dat is aangewezen als NNB. Door de ontwikkeling worden de wezenlijke kenmerken en waarden van de huidige staat van het NNB en de EVZ dan niet aangetast.

5.2.3 Houtopstanden

Er worden geen bomen en houtopstanden gekapt. Het onderdeel Houtopstanden en bomenlijst van de gemeente Sint-Michielsgestel is niet van toepassing. Zie hiervoor paragraaf 4.3.

6 CONCLUSIES

Op basis van de resultaten uit dit verkennend flora- en faunaonderzoek, blijkt dat met de voorliggende werkzaamheden negatieve effecten veroorzaakt kunnen worden op een aantal beschermde diersoorten en beschermde gebieden. Voor de verschillende soort(groep)en wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden en in hoeverre dit de realisatie van het voornemen in gevaar kan brengen. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Tot slot is vermeld welke gevolgen de gebiedsbescherming heeft voor de uitvoering van dit project.

6.1 Beschermde soorten

Uit de toetsing van de resultaten van het onderzoek aan de Wet natuurbescherming blijkt dat bij uitvoering van de ingreep mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op broedvogels, vleermuizen en amfibieën. Daarbij kan aanwezigheid van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën binnen het onderzoeksgebied niet worden uitgesloten.

6.1.1 Huismus – aanvullend onderzoek

De bebouwing binnen het onderzoeksgebied valt waarschijnlijk binnen het broedgebied van huismus. De soort is tijdens het veldbezoek ook waargenomen binnen het onderzoeksgebied. Vervolgonderzoek naar de huismus is dan ook noodzakelijk.

6.1.2 Steenuil

6.1.2.1 Steenuil Zandstraat 37 – aanvullend onderzoek Christinastraat

Binnen het onderzoeksgebied is een steenuil territorium aanwezig, die broed in een aanwezige nestkast aan de Christinastraat. Voor dit paar dient een compensatieplan te worden opgesteld, waaronder ook de nestkast verplaatst dient te worden en het foerageergebied dat verloren gaat dient gecompenseerd te worden.

6.1.2.2 Steenuil Christinastraat – mitigatie en compensatie

In de directe omgeving zijn meerdere steenuilterritoria aanwezig, waardoor niet op voorhand kan worden uitgesloten dat het perceel aan de Zandstraat 37 onderdeel vormt van het leefgebied van een (andere) steenuil paartje. Het perceel (bebouwing) van Zandstraat 37 is ook een mogelijk geschikt leefgebied voor de steenuil, waardoor niet is uit te sluiten dat steenuil een vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat de weilanden binnen het onderzoeksgebied ook onderdeel vormen als foerageergebied van steenuil. Vervolgonderzoek naar steenuil aan de Zandstraat 37 is noodzakelijk om dit aan te kunnen tonen.

6.1.3 Omgevingsscansoorten en algemene broedvogels – rekening houden met het broedseizoen

In gebruik zijnde nesten zijn streng beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield worden bij de werkzaamheden. De werkzaamheden dienen daarom uitgevoerd of op zijn minst aangevangen te worden buiten het broedseizoen van in de omgeving voorkomende broedvogels. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli. Deze periode is echter afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort, waardoor het mogelijk kan zijn dat vogelsoorten eerder tot broeden komen binnen het onderzoeksgebied of langer broeden dan half juli. Als broedtijd van vogels wordt de periode tussen de bouw van het nest en het uitvliegen van de kuikens beschouwd. Indien het niet mogelijk is om te werken buiten het broedseizoen, kan middels een broedvogelschouw onderzocht worden of in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn in de vegetaties. Indien nesten afwezig zijn, kan de locatie vrijgegeven worden voor de werkzaamheden.

De ontwikkeling van het onderzoeksgebied leidt mogelijk tot negatieve effecten op algemene broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1 lid 1) en het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1 lid 2). Het is hiernaast mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1 lid 4).

6.1.4 Vleermuizen – aanvullend onderzoek verblijfplaatsen en rekening houden met verlichting

Mogelijk hebben meerdere vleermuissoorten een vaste rust- en/of verblijfplaats hebben in de gebouwen die gesloopt gaan worden. Het is van belang om vast te stellen of in het te slopen bebouwing verblijfplaatsen aanwezig zijn. Als het gebouw in gebruik is als verblijfplaats voor vleermuizen, is er bij de sloop van het gebouw sprake van een vernietiging van een vaste verblijfplaats en is een ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist (Wnb artikel 3.5 lid 4). Daarbij dient bij de uitvoering van de werkzaamheden en bij toekomstige inrichting van het gebied negatieve effecten als gevolg van het gebruik van kunstmatige verlichting gericht op de naastgelegen bomen en struiken voorkomen te worden.

6.1.5 Das – voor locatie Christianstraat compensatie- en mitigatieplan opstellen en ontheffingsaanvraag

Binnen het onderzoeksgebied is een bewoonde vluchtpijp van das aanwezig. Door de geplande ontwikkeling gaat een deel van het leefgebied verloren van de das. Hiervoor dient een mitigatie en compensatieplan voor worden uitgevoerd.

6.1.6 Steenmarter – vervolgonderzoek

De bebouwing binnen het onderzoeksgebied vormen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen voor steenmarter. Door deze geplande ingreep (sloop) is het mogelijk dat eventueel aanwezige nestplaatsen worden vernietigd. Vervolgonderzoek dient aan te tonen of steenmarters gebruik maken van de aanwezige bebouwing binnen de bebouwing aan de Zandstraat 37.

6.1.7 Kleine marterachtigen – vervolgonderzoek

Kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) hebben mogelijk verblijfplaatsen en/of foerageergebied binnen het onderzoeksgebied. Met name aan de randen van het onderzoeksgebied. De ingreep kan een tijdelijk effect hebben op een deel van het leefgebied van deze kleine marterachtigen hebben, waardoor in het ergste geval holen en of nesten worden vernield. Door de geplande ingreep verdwijnt waarschijnlijk een deel van geschikt leefgebied van de marterachtigen. Vervolgonderzoek naar de habitatgeschiktheid van kleine marterachtigen dient te worden uitgevoerd om aan te tonen of het onderzoeksgebied een essentieel leefgebied is van kleine marterachtigen.

6.1.8 Algemeen voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten – rekening houden met de zorgplicht

Het onderzoeksgebied is geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten. De omgeving van het onderzoeksgebied biedt ruim voldoende alternatief leefgebied voor een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Permanente negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden worden daarom niet verwacht. De werkzaamheden zelf hebben mogelijk wel een negatief effect op individuen van voorkomende soorten. Kleine zoogdiersoorten en amfibieën worden mogelijk gedood of vaste rust- en verblijfplaatsen worden mogelijk vernield (Wnb artikel 3.10.1).

De mogelijk voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten zijn in de provinciale verordening van de provincie Noord-Brabant vrijgesteld van ontheffing voor het vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat aangetroffen individuen van de soort verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten dienen te worden in het aanliggend gebied, buiten invloed van de werkzaamheden.

6.2 Beschermde gebieden

6.2.1 Natura 2000-gebieden – stikstofdepositieonderzoek

Zoals beschreven in hoofdstuk 5 kan op voorhand niet worden uitgesloten dat door stikstofdepositie (vermesting en verzuring) in de gebruiksfase negatieve effecten optreden op omliggende Natura 2000-gebieden. Hiertoe dient een aanvullend stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd te worden. Voor de overige verstoringsfactoren geldt dat hiervan geen negatieve effecten te verwachten zijn op omliggende Natura 2000-gebieden.

6.2.2 Provinciale gebiedsbescherming – negatieve effecten uitgesloten

Het onderzoeksgebied valt buiten de begrenzing van het NNB. Vervolgstappen in het kader van het NNB zijn daarom ook niet aan de orde.

6.2.3 Houtopstanden – negatieve effecten uitgesloten

Bij de ingreep worden geen bomen gekapt. Artikel 4.2. Houtopstanden van de Wet natuurbescherming zijn niet van toepassing. De opgestelde bomenlijst die gemeente Sint-Michielsgestel hanteert is niet van toepassing.

6.3 Conclusies samengevat

In de onderstaande tabel zijn alle soorten opgenomen die uit het verkennend onderzoek naar voren zijn gekomen en waar aanvullend onderzoek en/of aanvullende maatregelen voor getroffen dienen te worden.

Tabel 3. Samenvattende tabel flora en fauna onderzoeken.

Soortgroep	Effect	Vervolgstappen
Huismus	Doden of verwonden van vogels en/of het vernielen van eieren of nesten.	Soortgericht onderzoek naar het voorkomen van huismus bebouwing aan de Zandstraat 37. Zie ook paragraaf 6.1.1
Steenuil	Mogelijke verstoring en/of het doden of verwonden van vogels en/of het vernielen van eieren of nesten.	Soortgericht onderzoek uitvoeren steenuil aan de Zandstraat 37. Zie ook paragraaf 6.1.2.1. Voor de nestlocatie aan Christianastraat dient mitigatie en compensatie te worden geregeld. Zie ook paragraaf 6.1.2.2.
Overige vogels met jaarrond beschermde nesten	Geen	Geen
Omgevingscansoorten en algemeen voorkomende broedvogels	Doden of verwonden van vogels en/of het vernielen van eieren of nesten	Rekening houden met het broedseizoen (half maart tot half juli).
Vleermuizen	Mogelijke verstoring en/of verdwijnen van verblijfplaatsen	Nader onderzoek is nodig naar aanwezige verblijfplaatsen in het te slopen bebouwing Zandstraat 37.
Das	Verstoring en/of verdwijnen van verblijfplaatsen	Opstellen compensatie- en mitigatieplan voor locatie Christianastraat. Zie paragraaf 5.1.3.1 en 6.1.5.
Steenmarter	Mogelijke verstoring en/of verdwijnen van verblijfplaatsen	Vervolgonderzoek uitvoeren naar het voorkomen van steenmarter in de te slopen bebouwing Zandstraat 37.
Kleine marterachtigen	Mogelijke verstoring en/of verdwijnen van verblijfplaatsen	Habitat geschiktheid onderzoek kleine marterachtigen.
Algemeen voorkomende amfibieën-, zoogdieren, enz.	De werkzaamheden hebben mogelijk een (tijdelijk) negatief effect op aanwezige algemeen voorkomende amfibieën-, zoogdieren- en leefgebied	Inachtneming van de zorgplicht (artikel 1.11)
Gebiedsbescherming	Effect	Vervolgstappen
Natura 2000-gebieden	Mogelijk negatief effect door stikstofdepositie	Stikstofdepositieonderzoek
NNB/EVZ	Geen	Geen
Houtopstanden	Geen	Geen

7 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn

Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist

Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist

Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag

Sweco, 2021. Risicoanalyse ecologie Middelrode RvR t.a.v. de Das. Referentienummer SWNL0277551

Sweco, 2021. Veldonderzoek Middelrode. Resultaten nader soortenonderzoek naar steenuil in het kader van de Wet natuurbescherming. Referentienummer SWLN0278603M

Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Nationale Databank Flora en Fauna

Nationale Databank Flora en Fauna: gegevensexport op 26-10-2021.

Websites

www.floron.nl

www.minez.nederlandsesoorten.nl

www.overheid.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlinderstichting.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.brabant.nl

[www. SintMichielsgestel.nl](http://www.SintMichielsgestel.nl)

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

In deze bijlage vindt een beknopte toelichting plaats op de bescherming van planten- en diersoorten en Natura 2000-gebieden onder de Wet natuurbescherming. Daarnaast wordt een korte toelichting gegeven op beschermde natuur die valt onder het Natuurnetwerk Nederland, welke is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het onderzoeksgebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van Natura 2000-gebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van deze wet. De provincies hebben allen voor hun eigen provincie de bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben onder deze wet de bevoegdheid gekregen tot het verlenen van vrijstellingen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is. Hiertoe is door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in 2009 een indicatieve lijst met soorten opgesteld. De provincies Limburg en Overijssel hebben hiervoor inmiddels eigen beleid ontwikkeld. Voor de andere 10

provincies geldt dat de opgestelde lijst door het Ministerie van LNV gehanteerd wordt. Hierbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot zijn een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.

- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Vwet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dit betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Noord-Brabant voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Noord-Brabant heeft de Verordening natuurbescherming vastgesteld. In hoofdstuk 3 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten.

Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud (zie bijlage 3). Deze vrijstellingen gelden alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De verordening stelt daarnaast dat het opzettelijk verontrusten van overwinterende ganzen in door GS aangewezen ganzenrust- en foerageergebieden moet worden beschouwd als van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de ganzensoort.

B1.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Vwet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura 2000-gebieden.

Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van een Natura 2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten. Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde “passende beoordeling” in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.
- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied behouden blijft.

B1.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassa-productie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De geveldde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

B1.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)), is een netwerk van in Nederland bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het Rijk heeft het algemene NNN-beleid vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Hierin is onder andere opgenomen dat provincies het opgestelde rijksbeleid verder vorm moeten geven via een provinciale verordening en daarbij verdere verantwoording dragen voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Binnen de provincie Noord-Brabant is deze begrenzing uitgewerkt in Verordening Ruimte 2014.

Op grond van artikel 2.10.3 Barro zijn door de provincies de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-gebieden vastgelegd, welke erop gericht zijn de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Tevens geldt er een algemeen beschermingsregime voor NNN-gebieden (artikel 2.10.4 Barro). Dit betreft het ‘nee, tenzij’-regime. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden, en of de geplande ingreep leidt tot een significante vermindering van de oppervlakte van of samenhang tussen gebieden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang, ingrepen waarbij geen reële alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn en wanneer de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, de oppervlakte en de samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

B2 JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN

In onderstaande tabel zijn de jaarrond beschermde vogelnesten in de provincie Noord-Brabant opgenomen.

Nederlandse naam	Bescherming	Nederlandse naam	Bescherming
Boomvalk	Categorie 4	Ekster	Categorie 5
Buizerd	Categorie 4	Gekraagde roodstaart	Categorie 5
Gierzwaluw	Categorie 2	Glanskop	Categorie 5
Grote gele kwikstaart	Categorie 3	Grauwe vliegenvanger	Categorie 5
Havik	Categorie 4	Groene specht	Categorie 5
Huismus	Categorie 2	Grote bonte specht	Categorie 5
Kerkuil	Categorie 3	Hop	Categorie 5
Oehoe	Categorie 3	Huiszwaluw	Categorie 5
Ooievaar	Categorie 3	Ijsvogel	Categorie 5
Ransuil	Categorie 4	Kleine bonte specht	Categorie 5
Roek	Categorie 2	Kleine vliegenvanger	Categorie 5
Slechtvalk	Categorie 3	Koolmees	Categorie 5
Sperwer	Categorie 4	Kortsnavelboomkruiper	Categorie 5
Steenuil	Categorie 1	Oeverzwaluw	Categorie 5
Wespendief	Categorie 4	Pimpelmees	Categorie 5
Zwarte wouw	Categorie 4	Raaf	Categorie 5
Blauwe reiger	Categorie 5	Ruigpootuil	Categorie 5
Boerenzwaluw	Categorie 5	Spreeuw	Categorie 5
Bonte vliegenvanger	Categorie 5	Tapuit	Categorie 5
Boomklever	Categorie 5	Torenvalk	Categorie 5
Boomkruiper	Categorie 5	Zeearend	Categorie 5
Bosuil	Categorie 5	Zwarte kraai	Categorie 5
Brilduiker	Categorie 5	Zwarte mees	Categorie 5
Draaihals	Categorie 5	Zwarte roodstaart	Categorie 5
Eidereend	Categorie 5	Zwarte specht	Categorie 5

Categorieën

- 1: Jaarrond gebruikte nesten (steenuil)
- 2: Zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk bebouwing
- 3: Zeer honkvaste broeders of afhankelijk bebouwing (geen kolonie)
- 4: Vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest
- 5: Honkvaste broeders, maar voldoende flexibel

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft de provincie Noord-Brabant een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Onbeperkt
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Onbeperkt
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Onbeperkt
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Onbeperkt
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Onbeperkt
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Onbeperkt
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Onbeperkt
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Onbeperkt
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Onbeperkt
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Onbeperkt
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Onbeperkt
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Onbeperkt
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Onbeperkt
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Onbeperkt
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Onbeperkt
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	Onbeperkt
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Onbeperkt
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Onbeperkt
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Onbeperkt
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Onbeperkt
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Onbeperkt
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Onbeperkt

